წელიწადი მეთორმეტე

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქ. კ. პ. (ბ) ცენტრ. და თბ. კომიტეტების და საქ. საკის ორგანო

ტელეფონები №№: რედაქტორის—14—76, რედ. მოადგილის—23—17, სამდივნოს—10—55, მთ. კონტორის—8—81.

დღიური

— თურქეთმა თანხმობა განაცხადა ერთა ლიგაში შესვლაზე.

— ინგლისის საიმპერიო კონფერენცია გაიხსნება 21 ივლისს.

— გელგიელ მაღაროელთა გაფიცვა ფართოვდება.

— მთავრობის კომისია სურამის ულელტეხილის ელექტროფიკაციებული უბნის მისალებად.

ოთხშაბათი, 20 ივლისი 1932 წ. № 167 (3421)

ბოლშევიკურად ჩავატაროთ საკოლმეურნეო შრომისა და შემოსავლის აღრიცხვის ათდღიური

ცნობილია, თუ რა უდიდესი მნიშვნელობა აქვს კოლმეურნეობათა სამეურნეო-ორგანიზაციულ და პოლიტიკურ განმტკიცებისთვის საკოლმეურნეო შრომისა და შემოსავლის აღრიცხვის მოწესრიგებას. სამწუხაროდ უნდა აღინიშნოს, რომ საქართველოს მთელ რიგ კოლმეურნეობებში შრომის ორგანიზაციის საქმეში ჯერ კიდევ აქვს ადგილი მრავალ დაბრკოლებებს. ბრიგადებს აწყობენ არასწორად, არამიდ ტერიტორიალურ, კომლობრივ, სოციალურ, ნათესაურ და სხვ. პრინციპების მიხედვით (ზურგეთი, სამტრედია და სხვ.). ადგილი აქვს „გათანაბრების“ ოპორტუნისტულ პრაქტიკას და გაუპიროვნებულ უურადღება უნდა მიექცეს საკოლმეურნეო შრომის ორგანიზაციის საკითხებს. სახელდობრ: დღემდის გამომუშავებულ შრომადღეების გადატარებს შრომის წიგნაკებში და ნამუშევარის აღრიცხვის შემდგომ უზრუნველყოფას, მისი ყოველ ხუთდღეში ერთხელ შრომის წიგნაკებში ჩაწერით, ბრიგადების საწარმოო დავალების შესრულების შეჯამებას, ნამუშევრის ხარისხის გაუმჯობესებას, შემოსავლის გამორკვეუას, კოლმეურნეებისათვის მიცემული ფულადი და ნატურალური ავანსების აღრიცხვას, მისაღებ პროდუქციის დაწესებას, მოსავლიანობისა და საქონლიანობის გადიდებას და სხვ.

ბრძოლა უნდა გამოეცხადოს „გათანაბრების“ ოპორტუნისტულ პრაქტიკას და გაუპიროვნებას, გარდა ამისა ათდღიურის პერიოდში ყოველმხრივად უნდა შეეუმჯობესოს ხელი კოლმეურნეებისათვის ავანსების გაცემის მოწესრიგებას როგორც ფულადი, ისე ნატურალური სახით, მოსავლის საბოლოოდ განაწილებამდე ავანსების გაჭიანურება დაუშვებელად უნდა ჩაითვალოს. საქ. სახკომსაბჭოს და სსკ. კ. პ. (ბ) ცკ-ას 5 ივლისის დადგენილება ჩვენ გვაფრთხილებს, რომ „საქირაო გაუქმდეს პრაქტიკა შემოსავლის ფულადი ნაწილის გაცემის დაგვიანების, შემოსავლის საბოლოო განაწილებამდე, რაც გასულ წელს ადგილი ჰქონდა მთელ რიგ რაიონებში და შემოვიღოთ ისეთი წესი, რომ ფულის ძირითადი ნაწილი, რომელსაც ღებულობენ კოლმეურნეობა მის მიერ ჩაბარებული (გაყიდული) პროდუქციისათვის, ეძლეოდეს კოლმეურნეებს ათდღიურის ჩატარების საქმეში. მაგრამ მხოლოდ ამით, რომ წინააღმდეგობას გვიწევენ ჩვენდამი მტრულად განწყობილი კლასობრივი ძალები, რომლებიც ცდილობენ გამოიყენონ ჩვენი უმნიშვნელო შეცდომებიც კი სოფლად პარტიის პოლიტიკისათვის სახელის გატეხის მიზნით.

სოფლად მუშაობის ახალი ვითარება და ახალი ამოცანები მოითხოვენ ახალ ხერხებს, ხელმძღვანელობის ახალ მეთოდებს.

აბა სცადეთ უხელმძღვანელოთ სოფელს „საერთოდ და მთლიანად“, ისე, რომ არ იცოდეთ რაიონის ან კოლმეურნეობის კონკრეტული თავისებურებანი, არ შეამოწმოთ მიღებული გადაწყვეტილებათა შესრულება, არ დაეყრდნოთ მთელს მუშაობაში მასებს და საკოლმეურნეო აქტივს, და თქვენ მაშინვე იგრძნობთ სოფლის მეურნეობის სოციალისტური რეკონსტრუქციის შენელებულ მიმდინარეობას არა მარტო რაიონში, არამედ მთელს ოლქშიაც.

საჭიროა არ არის განსაკუთრებით იმის მტკიცება, რომ ამასთან დაკავშირებით დიდი მნიშვნელობა ენიჭება სოფლის ხელმძღვანელობის მთელი სისტემის თავდაზე ბოლომდე გაუმჯობესების საკითხს, პარტიული აპარატის სწორი ორგანიზაციის და მიღებულ გადაწყვეტილებათა შესრულების ნამდვილად შემოწმების საკითხს. საჭიროა ძალების ის გადანაწილება და ხელმძღვანელი მუშაკების ისე განაწილება პარტიული აპარატის შიგნით, საჭიროა ისეთი ყურადღება პარტიული კადრების მომზადების და მისი სწორად გამოყენებისადმი, რომ სავსებით უზრუნველყოთ სოფლისადმი ხელმძღვანელობა ახალ პირობებში.

უკრაინაში ეს მით უფრო საჭიროა, რომ ზოგიერთმა საოლქო კომიტეტმა დღემდე ვერ გაითვალისწინა უკრაინის ქ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის მიერ დაშვებული შეცდომები. დღემდე ოლქები ჯერ კიდევ ვერ ხელმძღვანელობენ რაიონის როგორც საჭიროა. საგანგებული თესვის კამპანიის სიძნელეები რთულდებოდა კიდევ იმით, რომ რესპუბლიკური ორგანოები არ იცნობდენ არა მარტო რაიონებს, არამედ ზოგიერთ ოლქებსაც. ნუ თუ საჭიროა უფრო ნათელი მაგალითები ხელმძღვანელობის გაუპიროვნების დასახასიათებლად!

აქა-იქ იმ აზრის არიან, რომ რაკი ჩამოყალიბდა ოლქი, ამით რაიონი უკვე არ წარმოადგენს სოფლად სოციალისტური მშენებლობის ძირითად რგოლს. ეს სისულელეა. უკრაინაში საოლქო სისტემა სწორედ იმიტომ შეიქმნა, რომ იგი საშუალებას გვაძლევს უკრაინის ს. ს. რესპუბლიკის პირობებში უფრო დვეუახლოვდეთ რაიონს, სოფელს.

რაიონს, კოლმეურნეობას უნდა ვიცნობდეთ ყოველმხრივ—ეკონომიური და სოციალ-პოლიტიკური მხრით. უნდა ვუხელმძღვანელოთ საკოლმეურნეო ცხოვრების ყველა მხარეებს, უნდა ჩავსწვდეთ კოლმეურნეობის ყველა საკითხებს და კოლმეურნე მასების განწყობილებას. გვერდ არ უნდა ავუაროთ „წვრილმანებს“, ვინაიდან ეხლა „წვრილმანებიდან“ კეთდება დიდი საქმეები“ (სტალინი). მხოლოდ ცოცხალი ხელმძღვანელობა და არა კაბინეტიდან, სოფლიდან და კოლმეურნეობებიდან მოშორებით ხელმძღვანელობის გზით, შეიძლება შევისწავლოთ და უზრუნველვყოთ სოფლის მეურნეობის შემდგომი განვითარება.

მასიური ახსნა-განმარტებითი და ორგანიზაციულ-პოლიტიკური მუშაობის შეცვლა ადმინისტრატიული მეთოდების გამოყენებით, როცა მთელი სიგრძე-სიგანით წამოჭრა მასების სოციალისტურად გარდაქმნის და კოლმეურნეობა პირადი ინტერესების ზოგადობერივ ინტერესებთან მოხერხებულად შეთავსების ამოცანა,—წარმოადგენს ბოლშევიზმის პატიის წინააღმდეგ. „უნდა ვისწავლოთ გულისხმიერებისათვის გაუგებარი საკითხების, მოთმინებით განმარტება, უნდა ვისწავლოთ ელესების დარწმუნება და ამ საქმისათვის არ დავზოგოთ არც დრო და არც ძალღონე“ (სტალინი).

უნდა მოვაზღინოთ გადამწყვეტი გარდატება სოფლად პარტიულ-მასიურ მუშაობაში. აქ ჩვენ თავს ვერ გავართმევთ ახალ ამოცანებს, თუ არ გვექნა ბრძოლისუნარიანი მჭიდრო, მტკიცედ შეკავშირებული პარტიული ორგანიზაცია, თუ ხელრად არ გავაწყობთ ჯეროვანი ხელმძღვანელი როლი არ მივაკუთვნეთ კომუნისტებს და კომკავშირელებს წარმოებაში და თუ არ ვაწარმოეთ ყოველდღიური შეუპოვარი მუშაობა საკოლმეურნეო ინტერესების აქტივის კადრების შერჩევისა და აღზრდისათვის.

დაუყოვნებლივ უნდა მოვყულოთ ბოლო რაიონების და კოლმეურნეობებისადმი, მშრომელთა მასებისადმი გაუბრუნებულ, გათანაბრებულ და ერთნაირ მიდგომის.

ზოგიერთი ელელეგატის გამოსვლა კონფერენციაზე საფუძველს გვაძლევს განვაცხადოთ, რომ ჯერ კიდევ ყველას არ შეუუნია, რომ საჭიროა დაუყოვნებლივ მოვრუნდეთ სოფლის მეურნეობის საკითხებისაკენ, რომ მთავარია არა იმდენად ხმის მიცემა რეზოლიუციისთვის, რამდენადაც მათი სწრაფად და სწორად განხორციელება.

ფაქტია, ხომ, რომ ცენტრალური კომიტეტის 26 მარტის დადგენილება „პირუტყვის იმუნური განზოგადოების შესახებ“ უკრაინის რაიონულ ორგანიზაციებს დღემდე სათანადოდ არ განუხორციელებიათ, ოქმცა ყველა მუშაები უკლებლივ ხატყვით მხურვალედ მიესალმა ამ გადაწყვეტილებას. ცხადია, რომ ამ ამხანაგებმა, მაგალითად, ზუგდიდის, ბოლნისის, ნინოწმინდის რაიონების ხელმძღვანელობამ ვერ გაიგეს, რომ სწორი ხაზი გულისხმობს კარგ პრაქტიკულ მუშაობასაც „უკრაინის ბოლშევიკებმა ენერგიულად ბოლშევიკურად უნდა გამოაშკარავონ პრაქტიკული დეფექტები და შეცდომები და დაუყოვნებლივ შეუდგენ მათ გამოსწორებას“ (ქაბანოვიჩი“).

არსებულ დეფექტების და დაშვებული შეცდომების ბოლშევიკურად აღიარება და საჭიროა გამოსწორება იმის საწინდარია, რომ უკრაინის კომპარტია (ბ) წარმატებით შეასრულებს თავის ამოცანებს, რომლებიც დასახა დასრულებულმა კონფერენციამ კოლმეურნეობათა ნამდვილი ორგანიზაციულ-სამეურნეო განმტკიცება, მოსავლის აღების და პურის დამზადების კამპანიის წარმატებით ჩატარება, ჭარხლის დიდი მოსავლის უზრუნველყოფა და მისი თავის დროზე გათოხნა, აღება და შაქრის ქარხნებში მიტანა, ხაჭ. ვაჭ., კერძოდ საკოლმეურნეო ვაჭრობის განვითარება წარმოადგენენ მოსავლისათვის, დაბაკირგებათან, მტკიცე საკუთრების ბაზის შექმნისათვის და შეშოდგომის წესების თავის დროზე მზადებისათვის ძლევამოსილი ბრძოლის წინაპირობას.

მაგრამ მტკიცედ უნდა გვახსოვდეს, რომ თუ ჩვენი მუშაობა ხოფლად, კერძოდ, უკრაინაში, არ იქნება გარდაქმნილი კოლმეურნეობათა ხელმძღვანელობის გადაჭრით გაუმჯობესების ამოცანებთან შეფარდებით და ცალკე რაიონებად და კოლმეურნეობების თავისებურებათა ნამდვილად გათვალისწინების ამოცანებთან შეფარდებით, პარტიის მიერ დასახული ამოცანები არ იქნება შესრულებული“ (ხრუშჩოვი).

უკრაინის ს.ს. რესპუბლიკამ მთელ საბჭოთა კავშირთან ერთად ღელინური პარტიის და მისი ცენტრალური კომიტეტის ირგვლივ ორგანოებს, სოლო ჭარხლის საბჭოთა მეურნეობების საზოგადოებრივ ორგანიზაციებს, სახელდობრ: — მოსავლიანობის ამაღლების, ჭარხლის ფართობის გაზრდის, ჭარხლის ნაკვეთების ხარისხიანად მოვლის, ჭარხლის ნაკვეთების ნამდვილად ბოლშევიკურად გათოხნის, ჭარხლის ფოთლების ნამდვილად ბოლშევიკურად მოკრეფის, ჭარხლის ფოთლების ნამდვილად ბოლშევიკურად დამზადების, ჭარხლის ნამდვილად ბოლშევიკურად ამოთხრის, ჭარხლის ნამდვილად ბოლშევიკურად დაწმენდის, ჭარხლის ნამდვილად ბოლშევიკურად ტარების, ჭარხლის ნამდვილად ბოლშევიკურად ჩაბარების, ჭარხლის ნამდვილად ბოლშევიკურად აწონის, ჭარხლის ნამდვილად ბოლშევიკურად დახარისხების, ჭარხლის ნამდვილად ბოლშევიკურად დაკვალიანების, ჭარხლის ნამდვილად ბოლშევიკურად დაფასების, ჭარხლის ნამდვილად ბოლშევიკურად გადამუშავების, ჭარხლის ნამდვილად ბოლშევიკურად დამზადების, ჭარხლის ნამდვილად ბოლშევიკურად გაყიდვის, ჭარხლის ნამდვილად ბოლშევიკურად გადაზიდვ

ი. ა. იაკოვლევი
ცენტრალური კომიტეტის ბიბლიოთეკა

კოლმეურნეობათა ორგანიზაციულ-სამეურნეო განმტკიცებისა და მეურნეო ვაჭრობის გაშლის შესახებ

I

უკანასკნელ დროს პარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა და სახალხო კომისართა საბჭომ გამოსცეს მთელი რიგი დადგენილებანი, რომლებიც მიზნად ისახავენ კოლმეურნეობათა ორგანიზაციულ - სამეურნეო განმტკიცებას და საკოლმეურნეო ვაჭრობის გაშლას. კოლმეურნეობათა ორგანიზაციულ - სამეურნეო განმტკიცების საკითხის შესახებ მიღებულ გადაწყვეტილებებიდან მთავარია შემდეგი:

1. „მორიგი ღონისძიებანი კოლმეურნეობათა ორგანიზაციულ - სამეურნეო განმტკიცების შესახებ“ (საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის და საკავშირო სახკომსაბჭოს 1932 წლის 4 თებერვლის დადგენილება).

2. „პირუტყვის იძულებითი განსაზოგადოების შესახებ“ (საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის 1932 წლის 26 მარტის დადგენილება).

3. „კოლმეურნეობათა ხელმძღვანელი კადრების განმტკიცების შესახებ“ (საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის 1932 წლის 10 მაისის დადგენილება).

საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის ამ გადაწყვეტილებებთან დაკავშირებულია საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის გადაწყვეტილებაც „ცხენის რაოდენობის შენარჩუნებისა და განვითარების შესახებ“ (1932 წლის 27 მაისი). აგრეთვე მთავრობის დადგენილება რევოლიუციონური კანონიერების განმტკიცების შესახებ (1932 წლის 25 ივნისის თარიღით).

მთავარი გადაწყვეტილება საკოლმეურნეო ვაჭრობის განვითარების საკითხების შესახებ შემდეგია:

1. „1932 წლის მოსავლის პურის დამზადების გეგმისა და პურით საკოლმეურნეო ვაჭრობის გაშლის შესახებ“ (საკავშირო სახკომსაბჭოს და საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის 1932 წლის 6 მაისის დადგენილება).

II

ყველა, ვინც კი ყურადღებით წაიკითხავს ცენტრალური კომიტეტის ზემოთჩამოთვლილ გადაწყვეტილებებს კოლმეურნეობათა ორგანიზაციული - სამეურნეო განმტკიცების საკითხების შესახებ, მაშინვე დაინახავს, რომ ისინი აგებულია **იმავე საფუძველზე** და ანვითარებენ ცენტრალური კომიტეტის წინანდელ უმნიშვნელოვანეს დოკუმენტებს გადაწყვეტილებებს საკოლმეურნეო მშენებლობის შესახებ.

მართლაც, ჭათ ძთავარ ამოცანას შეადგენს ერთხელ კიდევ გააფრთხილონ პარტიული ორგანიზაციები, რომ „სახიფათოა გადახტომა სასოფლო-სამეურნეო არტელის ფორმაზე, როდესაც ჯერ კიდევ არ არის საკმაოდ გაშლილი და განმტკიცებული (ცენტრალური კომიტეტის 1932 წლის 4 თებერვლის დადგენილება).

იმავე ამოცანებს, თითქმის ისეთივე დებულებებით აყენებდნენ ცენტრალური კომიტეტის ყველა წინასწარი გადაწყვეტილებანი საკოლმეურნეო მშენებლობის შესახებ.

მოვიგონოთ უმნიშვნელოვანესი დოკუმენტები.

ორნახევარი წლის წინად—**1930 წლის 6 იანვარს** — ისტორიულ გადაწყვეტილებაში კოლექტივიზაციის ტემპების შესახებ, ცენტრალურმა კომიტეტმა სავსებით გარკვეულად მიუთითა ყველა პარტიულ ორგანიზაციებს, რომ ძირითად საკოლმეურნეო ფორმას ეხლანდელ ეტაპზე წარმოადგენს სასოფლო-სამეურნეო არტელი.

1931 წლის 17 მარტს საბჭოების უმაღლესი ორგანოც — საბჭოების მე-6 ყრილობა, რომელიც აჯამებდა კოლმეურნეობათა მრავალი მილიონიან წევრის საკოლმეურნეო ცხოვრების პირველი წლის გამოცდილების შედეგებს, კვლავ აღნიშნავს: „საკოლმეურნეო მოძრაობის ძირითად ფორმას განკითარების ეხლანდელ სტადიაში წარმოადგენს სასოფლო-სამეურნეო არტელი“.

1931 წლის 2 აგვისტოს იმის გამო, რომ ზოგიერთ ადგილას შემჩნეული იყო ტენდენციები — კვლავ აჩქარებულიყვნენ კოლექტივიზაციის დამთავრების საქმეში, „წინ გაესწროთ“ ცენტრალური კომიტეტის მიერ დასახულ კოლექტივიზაციის ტემპებისათვის, — ცენტრალური კომიტეტი მთელს მუშაობას შიმდგომი კოლექტივიზაციისა და კოლექტიური მეურნეობის შემდგომი ზრდისათვის საფუძვლად უდებს „კოლმეურნეობათა ორგანიზაციულ - სამეურნეო განმტკიცებას მათი განვითარების ეხლანდელ საარტელო სტადიაში“. თუ შევადარებთ ამ გადაწყვეტილებებს, რომლებიც შეიცავენ კოლმეურნეობათა განვითარების თითქმის ორ წელიწადს, რომლის მანძილზე კოლმეურნეობანი გადაიქცნენ სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის ძირითად მწარმოებლად ჩვენს ქვეყანაში, — თუ ამ გადაწყვეტილებებს შევადარებთ ცენტრალური კომიტეტის უკანასკნელ გადაწყვეტილებებს 1932 წლის 4 თებერვლისა და 26 მარტის თარიღით, თვითეული ჩვენთაგანი დარწმუნდება იმაში, რომ ყველა ის გადაწყვეტილებანი აღნიშნავენ ერთსა და იმავეს: სასოფლო-სამეურნეო არტელი ძირითადი ფორმაა, საჭიროა მისი განმტკიცება, არტელიდან კომუნაში გადასვლის ხელოვნურად დაჩქარების ყოველგვარი ცდა კოლმეურნეობათა განვითარების ეხლანდელ სტადიაში დაუშვებელია, პარტია არ დაუშვებს არავითარ გადახტომას სასოფლო-სამეურნეო არტელის ამ ფორმაზე.

რატომ ყოველთვის ასეთი დაჟინებით უბრუნდება პარტია საკოლმეურნეო მოძრაობის ყოველ ეტაპზე, ყველა გადაწყვეტილებაში საკოლმეურნეო მშენებლობის საკითხების შესახებ ერთსა და იმავე საკითხს, რატომ ასეთი ყურადღებით აყენებს ცენტრალური კომიტეტი ამ საკითხს? იმიტომ, რომ სასოფლო-სამეურნეო არტელის ფორმა წამოაყენეს მშრომელი გლეხობის ფართო მასებმა, როგორც ისეთი ფორმა, რომელიც ყველაზე უფრო შეეფერება მათ საარსებო ინტერესებს, აგრეთვე იმიტომ, რომ საკოლმეურნეო მოძრაობის ამ ფორმისათვის მხარის დაჭერა განვითარების ეხლანდელ ეტაპზე გამომდინარეობს საკოლმეურნეო მშენებლობის ძირითად მარქსისტულ - ლენინურ პრინციპებიდან.

III

რაში მდგომარეობას სასოფ.-სამეურნეო არტელის ძალა?

რით განსხვავდება იგი საკოლმეურნეო მოძრაობის სხვა ფორმებისაგან?

რატომ მაინცდამაინც ეს ფორმა აირჩია გლეხმა, როგორც მთავარი ფორმა?

რატომ ეს ფორმა გავრცელდა ყველგან, ჩვენი ქვეყნის თითქმის მთელ ტერიტორიაზე?

ამ საკითხებს პირდაპირ პასუხი გასცა **ამხ. სტალინმა** 1930 წლის მარტის წერილებში და ამის შემდეგ პარტიის მე-16 ყრილობის გადაწყვეტილებებში.

1930 წლის მარტში **ამხ. სტალინი** აგვიხსნა, რომ სასოფლო-სამეურნეო არტელის რაობას:

„სასოფლო-სამეურნეო არტელში განსაზოგადოებულია ძირითადი საწარმოო საშუალებანი უმთავრესად პარცელეულის მეურნეობათა ხაზით: შრომა, მიწათსარგებლობა, მანქანები და სხვა ინვენტარი, მუშა-პირუტყვი, სამეურნეო ნაგებობანი. **იქ არ არის განსაზოგადოებული:** კარმიდამოს მიწები (პატარა ბოსტნები და ბაღები), საცხოვრებელი სახლები, პეწველი პირუტყვის ერთი ნაწილი, წვრილფეხა პირუტყვი, შინაური ფრინველი და სხვ“ (**სტალინი** „ლენინიზმის საკითხები“, გვ. 600).

ამის შემდეგ პარტიის მე-16 ყრილობის გადაწყვეტილებებში საკოლმეურნეო მშენებლობის საკითხის შესახებ განმარტებულია, თუ რატომ სახელდობრ სასოფლო-სამეურნეო არტელი **და არა კომუნა** გადაიქცა საკოლმეურნეო განვითარების ეხლანდელ სტადიაზე მთელი საკოლმეურნეო მოძრაობის მთავარ ფორმად. პარტიის მე-16 ყრილობის გადაწყვეტილებაში ნათქვამია:

„იმის მოთხოვნა, რომ გლეხებმა არტელში შესვლის შემდეგ დაუყოვნებლივ აიღონ ხელი ყოველგვარ ინდივიდუალის ტურ ჩვევებზე და ინტერესებზე, განსაზოგადოებულ მეურნეობასთან ერთად დამატებითი პირადი მეურნეობის შექმნის შესაძლებლობაზე (ძროხა, ცხვრები, ფრინველი, კარმიდამოს ბოსტანი), თავისი საჭიროები სათვის გარეშე შემოსავლის გამოყენების შესაძლებლობაზე და ხვა, — ამის მოთხოვნა ნიშნავს მარქსიზმ-ლენინიზმის ანბანის დავიწყებას“.

მაშასადამე, სასოფლო-სამეურნეო არტელის ძალა, მისი განსაკუთრებული უპირატესობა საკოლმეურნეო განვითარების ეხლანდელ სტადიაზე მდგომარეობს იმაში, რომ „იგი უფრო შეეფერება გლეხობის ფსიქოლოგიის (იხ. „ლენინიზმის საკითხები“ გვ. 620), მდგომარეობს იმაში, **რომ აქ მილიონების გადმოცდილებით დადასტურებულია კოლმეურნის და მთელი კოლმეურნეობის საზოგადოებრივი ინტერესის ის შეთანხმება კოლმეურნე გლეხის ყოველ ინტერესთან, ურომლისოდ გლეხი არ შევიდოდა კოლმეურნეობაში.**

გლეხი იმიტომ აძლევს სასოფლო-სამეურნეო არტელს მეტი უპირატესობას, ვიდრე ინდივიდუალურ მეურნეობას და მიწის საერთო ძალით დამუშავებელ აბსოლუტურ ასოციაციას კი, რომ სასოფლო-სამეურნეო არტელში საშუალება მისცა მას ერთობაში გამოიყენებინა მსხვილი გაერთიანებული მეურნეობის სარგებლობა ზემოდან ხელმძღვანელობის დარგში, საშუალება მისცა გამოეყენებინა სანაინვენტარო-სატრაქტორო სადგურების მეშვეობით, ტრაქტორები თავის მეურნეობაში. ამით ავსებენ გაქანებული „თეორია“, რომლებიც ყურაღდენ იმას, რომ კოლმეურნეობა წარმოადგენს „სოციალისტური“ მის გზაზე გლეხური მასების გადასაყვანის ძირითად საშუალებას და ამტკიცებენ წინააღმდეგობას ურწმუნო კულაკობის, როგორც კლასის, ლიკვიდაციის პროცესში, იმ ნიადაგის ლიკვიდაციას, როგორც წარმოიშობა კაპიტალიზმს, ჩვენ ამავე დროს არ შეგვიძლია თავიდან ავიცილოთ კულაკის მომენტებში და ცალკე რაიონებში კულაკური გავლენა შეერა კოლმეურნეობებში და მამასადამე საშუალო გლეხების ერთი ნაწილის შერყევაც მანამდე, სანამ არ დავამთავრებთ სასოფლო-სამეურნეო წარმოების მექანიზაციას და არ შევქმნით შესაფერ საკოლმეურნეო კადრებს.

IV

სასოფლო-სამეურნეო არტელის ძირითადი თავისებურობა, რომელიც ამ ხდის საკოლმეურნეო მოძრაობის მთავარ ფორმად ჩვენი ქვეყნის უდიდეს ნაწილში, არ არის რაღაც დროებითი ძოვლენა, რაღაც მხოლოდ ერთი-ორი წლისათვის დამახასიათებელი მოვლენა.

პირიქით, ეს არის საკოლმეურნეო მოძრაობის ისეთი თავისებურობა, რომელსაც უეჭველად ხანგრძლივი ხასიათი აქვს. **სასოფლო-სამეურნეო არტელის სტადიის გასავლელად კოლმეურნეობებს უსათუოდ დასჭირდებათ მთელი რიგი წლები.**

გავიხსენოთ რას ლაპარაკობს ამის შესახებ პარტიის მე-16 ყრილობის გადაწყვეტილება: „კოლმეურნეობებში გლეხები წვრილი მესაკუთრის ფსიხოლოგიას, კერძო სამეურნეო დაგროვების წყურვილს, რომელიც მეკვიდრეობით მიიღეს მათ წვრილი კერძო მესაკუთრე თაობისაგან, აუცილებლად დაძლევენ მხოლოდ რამდენიმე წლის შეუპოვარი მუშაობით მსხვილი მექანიზებული მეურნეობის ბაზის შესაქმნელად კოლმეურნეობებისათვის, შეუპოვარი მუშაობით კადრების შესაქმნელად კოლმეურნეთა შორიდან და კოლმეურნეთა მთელი მასის კულტურული წინსვლით“.

მხოლოდ წყალწაღებულ ბიუროკრატს შეუძლია იფიქროს, რომ სასოფლო-სამეურნეო არტელი უკვე ამჟამად არის საკმაოდ განმტკიცებული, რომ სასოფლო-სამეურნეო არტელის სტადია უკვე ყველგან განვლილია. კოლექტიურ მეურნეობის გაშლის მთელი გამოკვლევა ცალკე მომენტებში და ცალკე რაიონებში კულაკური გავლენა შეერა კოლმეურნეობებში და მამასადამე საშუალო გლეხების ერთი ნაწილის შერყევაც მანამდე, სანამ არ დავამთავრებთ სასოფლო-სამეურნეო წარმოების მექანიზაციას და არ შევქმნით შესაფერ საკოლმეურნეო კადრებს.

მხოლოდ ბრმას შეუძლია არ დაინახოს ის, რომ ჯერ კიდევ საჭიროა რამდენიმე წლის მუშაობა სასოფლო-სამეურნეო არტელის განმტკიცებისათვის, კოლმეურნე გლეხების წვრილი მესაკუთრეობრივი ფსიხოლოგიის საბოლოო ლიკვიდაციისათვის, შრომის დისციპლინის ამაღლებისათვის, საზოგადოებრივი ფორმების საბოლოო გამაერთიანებისათვის. მაშასადამე ეს წლები პარტიისაგან წინანდებურად მოითხოვენ ბრძოლას ოპორტუნიზმთან და განსაკუთრებით მეძარღვენე ოპორტუნისტის — ლენინი ამ საკითხების შესახებ ამბობდა:

„ჯერ კიდევ დიდი მუშაობა იქნება საჭირო იმისათვის, რომ გარდაქმნათ კოლმეურნე გლეხი, გამოვაჯანსაღოთ მისი ინდივიდუალისტური ფსიხოლოგია და გავხადოთ იგი სოციალისტური საზოგადოების ნამდვილ მუშაკად. და ეს მით უფრო მალე მოხდება რაც უფრო მალე განხორციელდება კოლმეურნეობათა ტექნიკური გადახტომა, ტრაქტორიზაცია“ (**სტალინი** „ლენინიზმის საკითხები“, გვ. 633).

აქ ლაპარაკია არა მარტო სადღეისო ამოცანებზე, არამედ აგრეთვე იმ ამოცანებზე, რომლებიც მოითხოვენ მთელი პარტიის მუშაობას რამდენიმე წლის განმავლობაში.

რა თქმა უნდა, ეს გზა უფრო გრძელი და საძნელოა იმ გზასთან შედარებით, რომელსაც მოუხედავად წინასა და სტალინის პითითებისა, მკაცრად არიან აჭა-ილ დაადგენ ზოგიერთი ადგილობრივი მუშაკები (როგორც, მაგალითად, ერთ-ერთი კოლმეურნეობის თავმჯდომარე, რომელიც გვაცნობებდა, რომ არ ღირს კოლმეურნეობებთან დიდი თავის ტკივა ძროხების შესახებ, ვინაიდან „საქმარისია ორი დღე და ღამე ვიმუშაოთ კოლმეურნეთა აქტივთან და კოლმეურნეები მიიღებენ ყველაფერს, რაც ჩვენ გვინდა“-ო, მაგრამ სამაგიეროდ ეს არის ერთად-ერთი გზა, რომელიც უზრუნველყოფს სასოფლო-სამეურნეო არტელის განმტკიცებას და **შემდგომ საკოლმეურნეო მოძრაობის უმაღლეს სტადიებში გადასვლას სანანქანა-სატრაქტორო სადგურების მეშვეობით და სამანქანო-სატრაქტორო სადგურების ბაზაზე.**

V

იმ საფუძველზე, რომ სასოფლო-სამეურნეო არტელი და არა კომუნა წარმოადგენს საკოლმეურნეო მოძრაობის ძირითად ფორმას, იმ საფუძველზე, რომ ამ სასოფლო-სამეურნეო არტელში განსაზოგადოებულ მეურნეობასთან ერთად სავალდებულოა პირადი, ცალკე კოლმეურნეობათა მეურნეობის შენარჩუნება.—ზოგიერთი „თეორეტიკოსი“ მზად არის სადავოდ გახადოს სასოფლო-სამეურნეო არტელის სოციალისტური ბუნება ან კოლმეურნეობა განიხილოს არა როგორც მეურნეობის სოციალისტური ტიპი, არამედ როგორც ისეთი მეურნეობა, სადაც არის მხოლოდ ზოგიერთი სოციალისტური ელემენტი.

ჯერ კიდევ 1929 წლის 27 დეკემბერს თავის სიტყვაში „საბჭოთა კავშირის აგრარული პოლიტიკური საკითხებისათვის“ ამხ. სტალინმა, როცა ეკამათებოდა ზოგიერთ ეკონომისტს, პირდაპირი პასუხი გასცა ამ კითხვას და აღნიშნა, რომ „კოლმეურნეობა, როგორც მეურნეობის ტიპი არის სოციალისტური საზოგადოების ერთ-ერთი ფორმა“ („ლენინიზმის საკითხები“, გვ. 582).

მას შემდეგ გაიცდა ორნახევარი წელი, რომლის განმავლობაში დამთავრდა კოლექტივიზაცია საბჭოთა კავშირის მარცვლეულისა და ტხნაური კულტურების უმნიშვნელოვანეს რაიონებში. ჩვენ გვაქვს საკოლმეურნეო მშენებლობის ნამდვილი ცოცხალი გამოცდილება, მშენებლობის, რომელშიაც მონაწილეობას ღებულობს რამდენიმე ათეული მილიონი ადამიანი, და ეს გამოცდილება ჩვენებს, რომ მიუხედავად იმისა, რომ ერთგვარი უთანასწორობა კოლმეურნეობებში და ზარიანაც, კოლმეურნეობა მეტ-ნაკლებად შედარებით, მაშინ დიფერენციაცია კოლმეურნეობათა საშუალებით უფრო სწრაფად იწარმოებს, ვიდრე დღემდე სწარმოებდა“.

VI

რასაკვირველია, თვითეულს, ვინც ამ წერილის კითხულობს, უფლება ჰქონდა ეთქვა: „კარგი, მე ყველაფერი ეს ამ სოლუტურად უდავოა. მაგრამ რისთვის უნდა გავიმეოროთ კვლავ ის, რაც კარგად იცის თვითეულმა პარტიის წევრმა, აც ჩაწერილია პარტიული მშენებლობის ყველა სახელმძღვანელოში, საკოლმეურნეო მშენებლობის ყველა სახელმძღვანელოში, რა საჭიროა კვლავ ჭეშმარიტებად იმას, რაც ანბანურ ჭეშმარიტებად გადაიქცა?“ ამ კითხვაზე მხოლოდ ერთი პასუხი შეიძლება იყოს: პარტიას უხდება რამდენჯერმე დაუბრუნდეს სასოფლო-სამეურნეო არტელის საკითხს, სასოფლო-სამეურნეო არტელზე მოუფიქრებლად გადახტომის ცდების წინააღმდეგ ბრძოლის საჭიროების საკითხს სწორედ იმიტომ, რომ პრაქტიკაში ადგილი აქვს საკოლმეურნეო მშენებლობის ძირითადი ლენინური საფუძვლების დამახინჯების მრავალ ფაქტს. ხოლო გლეხი აფასებს საბჭოთა ხელისუფლებას, კოლმეურნეობებს არა იმის მიხედვით, თუ რა სწერია სახელმძღვანელოში და რეზოლიუციაში არამედ იმის მიხედვით, თუ რა ხდება სინამდვილეში და ისიც არა მთლიანად მთელ საბჭოთა კავშირში და მის რაიონშიც არამედ მის სოფელში და მის კოლმეურნეობაში.

მოვიყვანოთ ორი მაგალითი, რომლებიც განგვიმარტავენ, თუ რატომ არის იძულებული ჩვენი პარტია კვლავ დაუბრუნდეს ყველა ამ დიდი ხნის წინად გადაწყვეტილ საკითხებს. პირველი მაგალითი ეხება მეცხოველეობის განვითარებას, მეორე კი კოლმეურნეობების ბოსტნეულის ბაღებზე.

მხოლოდ აშკარა ტროცკისტებს შეუძლიათ სადავოდ გახადონ სასოფლო-სამეურნეო არტელის სოციალისტური ბუნება იმის გამო, რომ ამ სასოფლო-სამეურნეო არტელში მეურნეობის ძირითადი დარგი, მეცხოველეობა, ჯერ-ჯერობით ექსტენსიურ საფუძველზე ვითარდება, ვინაიდან ეს ფაქტი წარმოადგენს ტროცკის ბიულეტენში“ 1930 წლის თებერვალში განცხადებას: „თუ კოლმეურნეობა ბევრად სასარგებლო იქნება დაჭიმულობით, მაშინ დიფერენციაცია კოლმეურნეობათა საშუალებით უფრო სწრაფად იწარმოებს, ვიდრე ამჟამად“.

ამ განსაზოგადოებული საწარმოო საშუალებების კოლმეურნეობა მუშაობენ ჯერ ერთი სახელმწიფო მიწაზე და შემდეგ—სახელმწიფოს საწარმოო საშუალებების შემწეობით, რომელთა რაოდენობა სულ უფრო და უფრო იზრდება ტრაქტორები და ჭურთული მანქანები სამანქანო-სატრაქტორო სადგურებზე).

აი ამიტომ „თეორიული მსჯელობა“ ამ თემაზე, რომ რაკი პარტია არა თუ ხე-ს უშლის, არამედ ხელს უწყობს კოლმეურნეთა ზოგიერთი დამატებითი მეურნეობის განვითარებას, მაშასადამე სასოფლო-სამეურნეო არტელი არ არის მეურნეობის სოციალისტური ფორმა“-ო,—წარმოადგენს მხოლოდ ბატონ ტროცკის გესლიანი კონტრ-რევოლიუციონური ცილისწამების განმეორებას კოლმეურნეობათა შესახებ. ტროცკიმ თავის „ბიულეტენში“ 1930 წლის თებერვალში განაცხადა: „თუ კოლმეურნეობა ბევრად სასარგებლო იქნება დაჭიმულობით, მაშინ დიფერენციაცია კოლმეურნეობათა საშუალებით უფრო სწრაფად იწარმოებს, ვიდრე ამჟამად“.

ამით პარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა მაშინვე მიიღო მკაცრი ზომები ამ ცდების წინააღმდეგ. ამასთან ხელახლა განმარტა, „**რომ მხოლოდ კოლმეურნეობის მტრებს შეუძლიათ დაუშვან ცალკე კოლმეურნეების ძროხების და წვრილფეხა პირუტყვის იძულებითი განსაზოგადოება**“ და წინადადება მისცა პარტორგანიზაციებს გამოერიცხათ პარტიიდან ის პირები, რომლებიც დამნაშავე აღმოჩნდებიან კოლმეურნის ძროხების და წვრილფეხა პირუტყვის იძულებით განსაზოგადოების ცდებში (საკავშირო კ.პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის 1932 წლის 26 მარტის დადგენილება).

ამით პარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა არა თუ მარტო სასტიკი ზომები მიიღო იმათ წინააღმდეგ, ვინც კვლავ მოისურვებდა სასოფლო სამეურნეო არტელზე, გადახტომას“, არამედ ამასთან გვიჩვენა, თუ რა გზით მოხდება შემდგომში მეცხოველეობის პრობლემის გადაჭრა, ვინაიდან ცხადია, რომ იმ სიძნელეების დაძლევა, რომლებიც ჩვენ გვაქვს მეცხოველეობის დარგში, შემდგომში მოხდება ორი გზით. ერთის მხრით გაიზრდება მეცხოველეობის საბჭოთა მეურნეობები და კოლმეურნეობების სასაქონლო ფერმები, კოლმეურნეობების 68 ათასმა სასაქონლო ფერმამ აშკარად თავი მოიყარა 6 მილიონ სულ მსხვილფეხა რქოსან პირუტყვს და ორ მილიონ ღორს,—ამით შეიქმნა მყვინვიერი ბაზა სასაქონლო საკოლმეურნეო მეცხოველეობის შემდგომი ზრდისათვის. რამდენიმე მილიონი სული პირუტყვი თავმოყრილია მეცხოველეობის საბჭოთა მეურნეობებში, რომლებიც, მიუხედავად იმისა, რომ მათ ჯერ კიდევ აქვთ დიდი ნაკლი და მათ მუშაობას ახასიათებს უყაირათობა, 1932 წელს თავიანთ პროდუქციას, 1931 წელთან შედარებით ადიდებენ 50 პროცენტით და უფრო მეტად (თუ არ ჩავთვლით იმ პროდუქციას, რომელსაც ისინი ჰყიდიან თავიანთ მაღაზიებში). ასეთია მეცხოველეობის პრობლემის სიძნელეების გადაჭრის ძირითადი გზა. მეორეს მხრივ **საბჭოთა მეურნეობებთან და საკოლმეურნეო სასაქონლო ფერმებთან ერთად, არამც თუ შენარჩუნებული იქნება, ცალკე კოლმეურნეების მეცხოველეობა, არამედ კიდეც გაიზრდება.** ცენტრალური კომიტეტის 1932 წლის 26 მარტის გადაწყვეტილებაში პირდაპირ ნათქვამია: „**პარტიის ამოცანა მდგომარეობს იმაში, რომ თითეულ კოლმეურნეს უადვილდეს თავისი ძროხა, წვრილ ფეხა პირუტყვი, ფრინველი.** ცენტრალური კომიტეტის ეს გადაწყვეტილება ხორციელ საკოლმეურნეო ვაჭრობის შესახებ ეუბნება კოლმეურნეს: მოაშენე პირუტყვი და გაყიდე იგი ბაზარზე იმ პირობით, რომ ამავე დროს პატრონსნად შეასრულოს ვალდებულება ნი სახელმწიფოს წინაშე.—მუშურ-გლეხური სახელმწიფო არამც თუ არის ამის წინააღმდეგი, არამედ პირიქით, იგი მხარს უჭერს ამას. სახელმწიფო იმის მომხრეა, რომ კოლმეურნეს ყავდეს საკუთარი ძროხა, წვრილ ფეხა პირუტყვი, ფრინველი.

დაზღვევაში ვაღებთ ჯავშანთავრთ მოსავლის აღებას

ფართოდ გავშალოთ პურის დამზადების კამპანია

მოსავლის აღება საქართველოში

სექტორებისა და რაიონების მიხედვით

საქ. მიწსახკომის ცნობებით, 15 ივლისისათვის შემოდგომის ნათესი ხორბლეული აღებული იყო სულ 36.551 ჰექტარზე, ანუ ნათესების 21,9%. ამავე რიცხვისათვის გაზაფხულზე ნათესი ხორბლეული აღებული იყო 3.094 ჰექტ. ნათესების 1,8 პრ. ამ რიგად აღებული იყო სულ 39.645 ჰექტარი, ანუ ნათესების 11,8 პროც. საბჭოთა მეურნეობებს მოსავალი აღებული ჰქონდათ 3.226 ჰექტ. კოლმეურნეობებს — 9.911 ჰექტარზე და ინდივიდ. მეურნეობებს 26508 ჰექტ.

რაიონების მიხედვით მოსავალი აღებულია: ჰექტ. გეგმის პროც.

სტალინისის	2 „	—
კასპის	64 „	0,5 „
ბორჯომის	3 „	— „
გურჯაანის	5.015 „	34 „
სიღნაღის	13.849 „	82,2 „
თელავის	662 „	10,4 „
ყვარელის	3.840 „	103,8 „
ლაგოდ.	3329 „	100,1 „
თბილისის	3.801 „	28,6 „
ყარაიას	54 „	43,5 „
ბორჩალოს	2.056 „	44,6 „
ლიუქსემ.	84 „	1,5 „
აღშ.-მანგ.	3.096 „	24 „
გარე-კახ.	1671 „	12,7 „
მცხეთის	2.024 „	20,8 „
ერწო-თიანეთის	16 „	0,2 „
ხაშის	79 „	56 „

ამრიგად თბილისის, ყარაიას, ბორჩალოს და ლიუქსემბურგის რაიონებში, რომლებმაც მოსავალი 25 — ივლისამდე უნდა აიღონ, — მოსავლის აღების ტემპები ძალზე დაბალია და თუ მუშაობა არ გაძლიერდება, — გეგმების შესრულება დასახულ ვადისათვის საეჭვო იქნება. **ყვარელმა მედგრმარეობა საფუძვლიანად გამოასწორა და დასახულ ვადისათვის დაამთავრა მოსავლის აღება.**

საჭიროა მისი მაგალითის დანარჩენმა რაიონებმაც მიბაძონ

პურის დამამზადებელმა ორგანიზაციებმა უნდა გააცხოველონ მუშაობა

წელს საქართველოში უნდა დამზადდეს 8. 400 ტონა პურეული; დამზადების ამ რაოდენობიდან საბჭოთა მეურნეობები სახელმწიფოს ჩააბარებენ 400 ტონას. პურს ამზადებს საქ.-ზაგოტზერნო", რომელსაც რაიონებში განსხვავებული აქვს პურის მიმღები პუნქტები. 8000 ტონა პურეულიდან, რომელიც უნდა დამზადდეს კოლექტიურ და ინდივიდუალურ სექტორში, ცეცხლშიმ დაზღვეულია აქვს 2520 ტონა დამზადებული —ბურჯაანის, თელავის, ტყიბარულის, მცხეთის, თბილისის ახალციხის, ახალციხის მაზრაულის რაიონებში და სამხრეთ-ოსეთში, ე. ი. იქ, სადაც საქ.-ზაგოტზერნო"-ს არავის გაბსნილი პუნქტები და არც ყავს თავისი წარმომადგენლები.

საქ.-„ზაგოტზერნო"-ს ცნობით პურის დამზადებს გეგმები 10 ივლისისათვის უკვე დაუვადილი იყო რაიონებისდმე. ამ ორ განიზაციამ რაიონებში გაგზავნა ინსპექტორები და პასუხისმგებელი მუშაკები, რომელნიც ადგილებზე, რაიონულ ორგანიზაციებთან ერთად, შეუდგნენ პურის დამზადების გეგმების განხილვას და სამეურნეოებისადმე დაყვანას საქ. „ზაგოტზერნო"-ს მუშაკებს დაევალებული აქვთ პურის დამზადების ირგვლივ ადგილებზე ჩაატარონ ფართო ახსნა-განმარტებითი მუშაობა და პარტიული ხელმძღვანელობა და დახმარება გაუწიონ პურის მიმღებ პუნქტებს.

იმავე საქ.-„ზაგოტზერნო"-ს ცნობით, პურის დამზადება ჯერ კიდევ არ დაწყებულა. საწყობები უკვე მოკირწყლულია და მზადაა მისაღებად, მაგრამ ჯერ არ მოსულა პურეული. ეს ძირითადად იმით აიხსნება, რომ ბევრ ადგილას მოსავალი ჯერ არ არის მომწიფებული. ამასთან ერთად ბევრ ადგილას ჯერ არ დამთავრებულა მოსავლის აღება. ამ მხრივ ბევრ ადგილას ჩამორჩენილია ბორჩალოს, ლაგოდეხის, ყვარლის, ახალციხის, ახალციხის მაზრაულის, ასპინძის, ბორჯომის, ახალქალაქის, ნინოწმინდის, ახალციხის, ადიგენ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄԸ 1932 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈՒԼԻՍԻ 7-Ի ՀԱՄԱՁԱՅՆ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՊԱՐՏԱՔԱՐԻ ՄԱՍԻՆ

Հայաստանի Հանրապետության Կառավարությունը որոշում է.

1. Հաստատել 1932 թվականի հուլիսի 7-ի համաձայն հարկային պարտքարի մասին հետևյալ կանոնները.

ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԱՐԻ ՄԱՍԻՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

1. Հարկային պարտքարը կազմվում է հարկատուների կողմից հարկերի, տուրքերի, ինչպես նաև տուգանքների և հետաքրքրությունների վճարման համար։

2. Հարկային պարտքարի մեջ մտնում են հարկատուների հետևյալ պարտքերը.

ա) Հարկերի, տուրքերի, տուգանքների և հետաքրքրությունների այն գումարները, որոնք հարկատուները չեն վճարել մինչև հարկային պարտքարի կազմելը։

բ) Հարկերի, տուրքերի, տուգանքների և հետաքրքրությունների այն գումարները, որոնք հարկատուները վճարել են հարկային պարտքարի կազմելուց հետո, բայց մինչև հարկային պարտքարի հաստատումը։

գ) Հարկերի, տուրքերի, տուգանքների և հետաքրքրությունների այն գումարները, որոնք հարկատուները վճարել են հարկային պարտքարի հաստատումից հետո, բայց մինչև հարկային պարտքարի հրատարակումը։

3. Հարկային պարտքարի մեջ չեն մտնում հարկատուների հետևյալ պարտքերը.

ա) Հարկերի, տուրքերի, տուգանքների և հետաքրքրությունների այն գումարները, որոնք հարկատուները վճարել են հարկային պարտքարի հրատարակումից հետո։

բ) Հարկերի, տուրքերի, տուգանքների և հետաքրքրությունների այն գումարները, որոնք հարկատուները վճարել են հարկային պարտքարի հրատարակումից հետո, բայց մինչև հարկային պարտքարի հաստատումը։

գ) Հարկերի, տուրքերի, տուգանքների և հետաքրքրությունների այն գումարները, որոնք հարկատուները վճարել են հարկային պարտքարի հաստատումից հետո, բայց մինչև հարկային պարտքարի հրատարակումը։

4. Հարկային պարտքարը կազմվում է հարկատուների կողմից հարկերի, տուրքերի, տուգանքների և հետաքրքրությունների վճարման համար։

5. Հարկային պարտքարը կազմվում է հարկատուների կողմից հարկերի, տուրքերի, տուգանքների և հետաքրքրությունների վճարման համար։

6. Հարկային պարտքարը կազմվում է հարկատուների կողմից հարկերի, տուրքերի, տուգանքների և հետաքրքրությունների վճարման համար։